

N:o 265.

Af herr **S. H. Kvarnzelius** m. fl. i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående lån af statsmedel för beredande af tillfälle för arbetare att på landsbygden förvärfva egna hem.

Uti Kungl. Maj:ts proposition n:o 92, angående lån af statsmedel för beredande af tillfälle för arbetare att på landsbygden förvärfva egna hem, är det visserligen medgifvet arbetare i stad att komma i åtnjutande af den förmån, som propositionen afser att bereda, men endast under villkor att han förlägger detta sitt egna hem på landsbygden utom stadens jurisdiktion.

Denna begränsning i kungl. propositionens omfattning har sin grund i Riksdagens skrifvelse i ämnet af den 13 maj 1899, som i departementschefens anförande till statsrådsprotokollet återgifves sålunda: »Härvid hade Riksdagen emellertid trott sig finna, att åtgärder i förenämnda syfte för närvarande borde inskränkas till underlättande af tillfälle för mindre bemedlade arbetare att å landsbygden förvärfva denna förmån. Frågor angående anordnande af arbetarbostäder inom städerna vore nämligen af helt annan innebörd än de, som afsåge beredande af egna hem å landsbygden. Därvid borde likväl erinras, att åtgärder till underlättande för arbetare att förskaffa sig egna hem å landet syntes böra afse äfven de obemedlade arbetare inom städerna, för hvilka förhållandena medgäfve, att de kunde bo å närliggande landsbygd.»

Äfven om man måste medgifva, att med afseende å de större stä-

derna egnahemsfrågan är mera svårlöst och af annan innebörd än för landsbygden, så finnes det å andra sidan i fråga om det stora flertalet af öfriga städer många skäl, som tala för att dessa böra inbegripas i och jämnställas med landsbygden i fråga om lån af statsmedel för beredande af tillfälle för arbetare att äfven inom stad förvärfva egna hem.

Behovvet af egna hem gör sig i lika, om icke högre, grad gällande inom städerna som å landsbygden, och de sanitära missförhållandena af trångboddhet, inneboendesystem och i öfrigt olämpliga bostadsförhållanden framträda betydligt mera i större grad inom flertalet städer än å landsbygden.

En stor del städer hafva utom sitt planlagda område betydande ägovidder, som väl lämpa sig för uppförande af små bostadslägenheter, och en del städer hafva redan börjat vidtaga förberedande åtgärder för att å sådan mark bereda tillfälle för sina arbetare att kunna förskaffa sig ett eget hem.

Då stadssamhällena af flera skäl hafva stort intresse utaf att dess arbetare få goda, sunda bostäder helst i eget hem, så kan man förmoda, att dessa samhällen skola befinnas villiga att upplåta jord för uppförande af egna hem på bättre villkor, än hvad dessa arbetare skulle kunna förskaffa sådan till på närliggande landsbygd; enbart ur beskattningssynpunkt hafva ju stadssamhällena större intresse utaf att dessa egna hem äro belägna inom deras område.

Därjämte äger stadssamhälle bättre i sin hand att kunna ordna sådana för egna hem afsedda områden på stadens mark än hvad genom erfarenheten visat sig vara fallet, då egnahemskolonier uppstå på landsbygden strax utanför städernas områden.

Äfven om Kungl. Maj:t på grund af den affattning, som Riksdagens förutnämnda skrifvelse erhållit, ej ansett sig böra utsträcka sitt förslag till att äfven omfatta stadsområde, så har dock Kungl. Maj:t genom sitt förslag i hvad det afser jordbrukslägenhet lyft upp frågan i ett högre plan och gifvit den en vidsträcktare innebörd, än hvad 1899 års Riksdag och den för frågans utredning tillsatta kommittén gjort. Af den försiktighet, hvarmed Riksdagens skrifvelse berör ifrågavarande sak, tyckes framgå, att Riksdagen själf icke varit öfvertygad om det rättvisa i denna begränsning.

Lifligt öfvertygade om att någon åtskillnad emellan stad och landsbygd icke bör göras i ofvanberörda afseende, hemställa vi alltså,

att Riksdagen vid afgörandet af Kungl. Maj:ts proposition n:o 92 måtte besluta, att lån af statsmedel

för beredande af tillfälle för arbetare att förvärfva egna hem må kunna beviljas till bostadslägenhets uppförande äfven å till stad hörande område.

Stockholm den 14 april 1904.

S. H. Kvarnzelius.

Oskar Berg.

R. Ekholm.

L. Gust. Broomé.

W. Larsson.

A. Thylander.

Nils Persson.

Joh. Er. Nordin.

E. G. Åkerlind.